

Hospodársky vojnou vyčerpané Rusko bolo ozaj pred katastrofou. Ale celým radom opatrení, napr. odňatím bánk veľkoburžoázii, ktorým činom — ako sa vtedy hovorilo — „ostala táto bez duše“, predišlo sa úplnému pádu. Zásobovacia situácia bola zvlášť povážlivá po útoku kontrarevolúcie na Caricyn. S. Stalin, vtedajší veliteľ frontu, zabránil ho dobyť, odstránil na juhu prekvitajúcu špekuláciu s obilím a zakrátko sa potraviny mohly expedovať na sever.

Tak sa teda v každom ohľade ukázalo, že obavy menševikov o „anarchistické“ počínanie si boľševickej vlády boli bezpredmetné. Áno, rúcalo sa staré a zhnité, všetko to, čo brzdilo napredovanie krajiny k svojmu cieľu. Nebolo ale treba zabúdať na to, že na miesto odhodneného bolo postavené všetko nové, takým spôsobom, aby to čo najlepšie vyhovovalo sovietskemu zriadeniu. Čoskoro sa dosiahlo ďalekosiahlych úspechov v otázke správnej, hospodárskej a zásobovacej. Novým riešením roľníckej otázky sa získala dôvera tejto triedy ako nikdy predtým a bol teda zaistený chlieb robotníkom a mestám.

V článku *Lenin ako organizátor a vodca KSR* a v prejave na schôdzi moskovského výboru Strany pri príležitosti 50. narodenín V. I. Lenina, s. Stalin hodnotí zásluhy tohto génia revolúcie, a to spolu s hodnotením strany boľševikov v dejinách ruského socialistického robotníckeho hnutia. Lenin založil a viedol stranu nového typu až k októbrovému prevratu. Uchránil ju pred menševikmi a ostatnými nepriateľmi socialistického hnutia a taktó zocelenú a vyzbrojenú dokonalejšou stratégiou a taktikou dal k dispozícii pracujúcim Ruska ako mohutný nástroj boja proti vykorisťovateľom. Svojím bystrým politickým zrakom vedel včas správne postihnúť situáciu a zaujať stanovisko, ktoré v každom prípade zaručovalo úspech. Ale aj pri všetkých týchto skvelých vlastnostiach s vďačnosťou prijímal konštruktívnu kritiku, hoci k zásadným otázkam sa staval vždy s nekompromisnou bojovnosťou. Pod vedením tohto muža Veľká októbrová revolúcia musela zvíťaziť a medzinárodné robotnícke hnutie muselo prijať jeho zásady boja za socializmus, ktoré sa tak skvele osvedčili v praxi.

Záverom treba podotknúť, že všetky tieto poznámky len úryvkovite naznačujú bohatosť teoretických a praktických hodnotení, poukazov a uzáverov s. Stalina, obsiahnutých v IV. sväzku jeho *Spisov*. Pilne študovať tieto state znamená mať dvojaký ošoh. Po prvé načerpáť obsahové znalosti o viedajších udalostiach, a po druhé čitateľ má možnosť sledovať dokonalý spôsob dialektického myslenia a učiť sa mu na konkrétnom materiáli. Zvlášť možno odporúčať tie časti, v ktorých sa riešia otázky národa. V boji proti buržoáznemu nacionalizmu a kozmopolitizmu budú znamenať výdatnú pomoc.

J. Martinka

KLEMENT GOTTFWALD, SPISY III.

Vydala Pravda, Bratislava, 1952. Str. 370, cena 55 Kčs.

Tretí sväzok *Spisov* s. Klementa Gottwalda obsahuje prejavy a články z obdobia od apríla 1931 do júla 1932.

Bolo to ťažké obdobie pre náš proletariát — obdobie hlbokkej hospodárskej krízy, z ktorej naša buržoázia tak ako buržoázie všetkých ostatných štátov nevidela a nechcela ani vidieť

iné východisko ako omedzovanie výroby, nezamestnanosť robotníctva, snižovanie miezd a zvyšovanie cien. Kríza priostrila aj vnútorné protirečenia v samej vykorisťujúcej triede; zyrastajúca medzinárodná kríza a zvýšený boj o trhy viedly k tvoreniu rozličných politických blokov, ktoré však mali predsa len jeden spoločný cieľ — vyvolať novú svetovú vojnu, v ktorej by zničily Sovietsky sväz. Československo, ovládané buržoáziou a jej vernými pomáhačmi — pravicovými socialistami, zapojilo sa do tohto boja tak, že sa stalo členom Malej dohody, slúžiacej záujmom francúzskych kapitalistov. Bol to blok na jednej strane proti Amerike, ale na druhej strane — a to predovšetkým — proti Sovietskemu sväzu.

Protirečenia sa objavili, prirodzene, aj medzi československou buržoáziou, ale všetky jednotlivé složky našej buržoázie — hoci sa na oko vzájomne zúrivo potieraly — vedely za veľmi dobre shodnúť v svojom boji proti proletariátu, proti všetkým pracujúcim, proti záujmom vlastného národa. Výsledkom tohto boja bolo krvavé potlačenie štrajkov a demonštrácií, pokusy rozbiť jednotu robotníckej triedy, vždy cynickejšie snižovať životnú úroveň pracujúcich, utláčať národy žijúce v našej republike — či to boli Nemci, Maďari, Slováci, či zakarpatskí Ukrajinci a napokon aj príprava katastrofy pre celú republiku.

Proletariát nebol však v tomto boji bezbranný. Mal svoju stranu, stranu komunistickú, ktorú viedol verný žiak Lenina a Stalina, s. Klement Gottwald.

A tomuto boju proletariátu proti buržoázii — a to nielen za svoje záujmy, ale za záujmy drobného roľníctva, malých živnostníkov a štátnych úradníkov, slovom, za záujmy všetkých pracujúcich — sú venované všetky prejavy a články s. Klementa Gottwalda.

Súduh Gottwald predovšetkým nemilosrdne odhaľuje hanobnú politiku buržoázie a pravicových socialistov. Ukazuje, ako všetky ich krásne heslá a sľuby sú iba plášťikom na nové a nové utlačanie pracujúcich. Ukazuje, ako pravicoví socialisti, ktorí chceli „vytiahnuť do boja proti drahote“, súčasne odhlasovávali zákony, ktoré možno vyjadriť heslom „vziať chudobným a dať bohatým“. Všetky obvinenia, ktoré s. Gottwald vrhá buržoázii do tváre, sú pritom viac ako číre politické heslá — sú podložené presnými číslami, konkrétnymi faktami, neraz citovanými z článkov a prejavov samých buržoázných politikov. S. Gottwald presne vypočítava, koľko dostaly banky a fabriky, koľko daní sa odpísalo veľkým podnikateľom, koľko miliónov sa darovalo na „ozdravenie priemyslu“, t. j. na ešte väčšie zisky kapitalisťov, o koľko stúpily — bez ohľadu na krízu — dividendy akciových spoločností. A na druhej strane práve tak presne vypočítava, čo všetko vykorisťujúca trieda vzala proletariátu a pracujúcim vôbec. Zvlášť jasne a presvedčivo odhaľuje s. K. Gottwald falošnosť sľubov a „demokratických“ hesiel buržoázných politických strán vo svojich prejavoch pred obecnými voľbami (Za červené obecné voľby, 91—96, Jednotu na odboj a výboj! 98—102, Za červenú Prahu, prácu a chlieb!, 103—105). Predpovedá pritom, že po voľbách buržoázia a sociálni fašisti veľmi skoro zabudnú na všetky sľuby a vrátia sa k svojej hanobnej politike ožobračovania pracujúcich, k politike teroru a policajstva. Buržoázna tlač vtedy nazvala tieto prejavy boľševickou demagogiou, ale po voľbách sa zo všetkých síl pokúšala tieto predpovede ešte prekonať.

Pri všetkých týchto obvineniach odhaľuje s. Gottwald vždy aj príčiny krízy a jej dôsledkov, ba čo viac, podáva vždy hneď aj návod, ako vyjsť z krízy. Krízu nezavinilo to, že „ľudia chcú viac jesť, ako potrebujú“, ako to cynicky vyhlásil Beneš, vtedy zahraničný minister. Kríza je nevyhnutným dôsledkom celého kapitalistického systému. Maximálnym programom na ceste za odstránenie krízy ostáva vždy odstránenie celého systému socialistickou revolúciou, čo s. Gottwald nikdy nezabúda zdôrazniť. Tento konečný cieľ všetkých

úsilí komunistickej strany s. Gottwald nikdy nezatajuje a odvážne vrhá v parlamente buržoázii do tvári slová: „Tak my budeme riešiť krízu. Vezmeme pánom a dáme chudobe. Pánov zavrieme a ľudu dáme slobodu. To je náš program.“ (Kapitalizmus je zrelý, prezrelý na pád a zánik, reč v poslaneckej snemovni 25. nov. 1931, 156).

Kapitalizmus je zrelý na zánik, ale s. Gottwald vie, že pomoc treba *hneď*, ešte pred pádom systému a preto podáva aj akýsi minimálny program na okamžité zmenšenie biedy, program, ktorý by mala buržoázia prijať, keby svoje sľuby a heslá o demokracii myslela vážne. A vie aj poradiť dostatočnú úhradu všetkých nákladov spojených s riešením. Jeho návrh je ľahko splniteľný — poslať exekútorov nie k malým roľníkom, ale do bánk a k fabrikantom, aby vymáhali daňové nedoplatky, zdaní príjmy, a to *progresívne*, zdaní osobitnou daňou miliónárov, znížiť výdavky na zbrojenie a policajný režim. A *hneď* aj vy-počítava, koľko by sa tak získalo — veru dosť, aby sa mohla vyplácať riadna podpora všetkým nezamestnaným, aby sa mohli prevádzať všetky plánované investičné stavby, aby sa mohla poskytnúť drobným roľníkom daňová úľava, aby sa mohol zaviesť štyridsať hodinový pracovný týždeň bez zníženia miezd a ešte by aj ostalo.

My starší sa ešte dobre pamätáme, aký strach a akú zúrivosť vzbudil tento návrh vo vládcach prvej Republiky: strach, že by proletári, malí roľníci, drobní živnostníci a nižší štátni zamestnanci si mohli uvedomiť, že je to správne a uskutočniteľné riešenie a zúrivosť, že sa tieto návrhy dotýkali toho, čo im bolo najsvätejšie — ich ziskov a ich vrecka.

*

Takej istej priekavej a nemilosrdnej kritike podrobuje s. Gottwald aj celú vnútornú politiku československej buržoázie.

Zasa ukazuje na konkrétnych faktoch, ako naša buržoázia s pomocou pravicových socialistov pripravuje fašizáciu Československej republiky, ako pomaly obstriháva všetky tie „demoratické slobody“, ktoré hlása na papieri, ako terorizuje alebo dokonca rozpúšťa také organizácie pracujúcich, ktoré sa jej nepodarilo ovládnuť s pomocou pravicových socialistov. (Tak bola napr. postihnutá organizácia Červenej pomoci, Komunistickej mládeže, Sväz roľníctva na Zakarpatskej Ukrajine a pod.). Na druhej strane však ukazuje s. Gottwald, že buržoázna vláda, ktorá nemá peňazí na podporu nezamestnaných, má dosť prostriedkov, aby priamo podporovala hocakú fašizujúcu či už priamo fašistickú organizáciu — strelecké jednoty, „národné“ gardy, Vševojenský sväz a pod.

Súdruh Gottwald jasne vidí cieľ tejto politiky a odhaľuje pravý význam tzv. konfliktov vnútri samej buržoázie, ako bol napr. spor medzi Stříbrným a Gajdom na jednej strane a medzi tzv. Hradom na druhej strane. „Až medzi ľuďom nepotiahnu Masaryk, Kľofáč, Hampl, Czech, Udržal a Spina, má na ich miesto nastúpiť Stříbrný, Gajda, Krebs... Nacionálny fašizmus tak český ako nemecký, má slúžiť ako úderná garda proti celému pracujúcemu ľudu v jeho boji za chlieb, prácu, pôdu a slobodu.“ (Šturmuje sa proti hladu a proti kapitalistickému rozvratu, Rezolúcia III. pléna ÚV KSČ, 31. okt. a 1. nov. 1931, 111).

Súdruh Gottwald tu odкрýva pravú tvár buržoázneho nacionalizmu, súčasne však jasne vidí aj jeho druhú tvár — kapitalistický kozmopolitizmus. O vlne „vlastenectva“, podporovanej viac alebo menej otvorene buržoáziou, hovorí: „Nie je možné lepšie znázorniť triednu podstatu ich vlastenectva ako okolnosťou, že niet jedinej národnosti v Československu, do robotníkov ktorej by sa nestrieľalo.“ (Povaliť buržoáziu — spoločný záujem robotníkov bez rozdielu národností, Rudé právo, 5. júla 1932, 296). S. Gottwald vždy znova a znova zdôrazňuje, že boj medzi národnosťami je vlastne iba konkurenčným bojom medzi príslušnými sférami buržoázie, ktorý má súčasne za cieľ rozbiť jednotu proletariátu a vše-

tkých pracujúcich. Keď však ide o skutočný záujem národa, vedia sa tieto buržoázie veľmi rýchlo sjednotiť — v boji proti vlastnému národu.

Proti týmto pokusom buržoázie stavia s. Gottwald veľmi jasne socialistické vlastenectvo a proletársky internacionalizmus. „Dokiaľ panuje buržoázia, robotník nemá vlasti, nie je nikde doma. Až vtedy, keď nastanú také pomery ako v SSSR, potom budeme mať robotnícku vlasť.“ (Tamže, 29.) Je charakteristické, že túto vetu buržoázna cenzúra skonfiškovala! Čechovi Gottwaldovi je jasné, že Komunistická strana bojujúc za záujmy slovenských, nemeckých, maďarských, poľských aj ukrajinských pracujúcich bojuje súčasne za skutočné záujmy českých pracujúcich. Takúto dialektiku však buržoázia nemôže a *nechce* pochopiť. Jej cieľ je iný — rozhuckať robotníkov a malých roľníkov jednotlivých národností, aby ich kapitalisti — českí, nemeckí, maďarskí svorne ruka v ruke — mohli pohodlnejšie vykorisťovať a utláčať. Veď tí českí „vlasteneckí“ buržoázni politici „posielajú četníkov proti českým robotníkom na ochranu nemeckých kapitalistov“. (Tamže, 296.)

Hoci sa teda buržoázna vláda tak horlivo oháňa „vlastenectvom“ a tvrdí, že slúži záujmom českého národa (česká buržoázia hovorievala „československého národa“, ale myslela tým „český národ“, t. j. seba samu), v skutočnosti pripravuje pre svoj národ katastrofu. „Je to politika, ktorá vo svojich dôsledkoch povedie k novej Bielej Hore.“ (Vaša politika vedie k novej Bielej hore, Reč v zahraničnom výbore poslaneckej snemovne, 28. IV. 1931, 22.) Dnes plne chápeme, akú strašnú pravdu mal vtedy s. Gottwald, ako jasne videl do budúcnosti — „vlastenecká“ buržoázia priviedla svoj národ k Mníchovu.

*

Celá táto politika buržoáznej vlády Československa bola však iba odrazom vnútorných protirečení a zmätkov, ktoré zachvátily celý imperialistický svet.

Tak, ako chcela vláda zachrániť pozície vládnucej vykorisťovateľskej triedy zostrením teroru proti proletariátu a všetkým pracujúcim, tak sa chceli imperialistickí vládcovia zachrániť vojnou. Vzrastajúcu krízu, zúrivú konkurenciu medzi jednotlivými štátmi aj rozličnými blokmi chceli imperialisti rozriešiť vojnou proti mocnej záštite celého proletariátu a všetkých pracujúcich, Sovietskemu sväzu.

A súdruh Gottwald s tou istou jasnosťou a presnosťou rozoberá aj zahraničnú politiku Československej republiky.

Ukazuje, ako sa tu, pravda, v širšom meradle opakuje to isté, čo vnútri štátu. Aj tu vznikajú konflikty medzi jednotlivými štátmi a blokmi, konkurenčné boje o trhy a finančnú nadvládu. Je však pritom spoločný cieľ — útok na Sovietsky sväz. Aj Československo bolo členom takého bloku — Malej dohody, ktorá slúžila záujmom francúzskeho imperializmu. S. Gottwald jasne vyvracia tvrdenie československého zahraničného ministra Dr. Beneša, že cieľom Malej dohody je iba udržať „poriadok“ v strednej Európe a predovšetkým v Československu, ktoré je vraj „ostrovom mieru a pokoja“. S krvavou iróniou, ale pritom na základe presných, konkrétnych faktov a čísel ukazuje s. Gottwald, ako tento „ostrov pokoja a mieru“, v ktorom hladujú nezamestnaní aj zamestnaní robotníci, malí roľníci, v ktorom živoria malí živnostníci a štátni zamestnanci, v ktorom sa striefa do robotníkov a v ktorom sa zatvárajú a terorizujú pokrokoví ľudia, sa mení na vojnový tábor, v ktorom sa pripravuje útok na SSSR. „Dôsledkom línie a celkovej politiky pána Dr. Beneša nie je mier, ako pokrytecky tvrdí, ale vojna, predovšetkým protisovietska vojna.“ (Vaša politika vedie k novej Bielej hore, 22.)

Najjasnejšie odhaľuje s. Gottwald túto politiku československej buržoázie v svojej parlamentnej reči zo 4. februára 1932 (Je to vojna lúpežná a imperialistická!, 178—203), kde

zasa na základe presných dát a citátov z prejavov samých buržoáznych politikov ukazuje stanovisko československej vlády k útoku japonských imperialistov na Mandžusko. Dokazuje, ako naša vláda v plnom súhlase s plánmi Spoločnosti národov, takej drahej Dr. Benešovi, hucká proti Sovietskemu sväzu, ako dodáva zbrane do Japonska, ako podporuje a organizuje bielogvardejcov, ako horúčkovo zbrojí — a to všetko v čase, keď požiadavky robotníctva a nezamestnaných sa „riešia“ streľbou a terorom.

Teda nijaká ochrana mieru, ale príprava vojny je cieľom buržoáznej československej vlády. „Tak, ako sa rozdúchal požiar na východe, môže sa každú chvíľu rozdúchať požiar tu, na západe. Imperialisti i tu čakajú iba na vhodnú zámienku, aby vojensky napadli Sovietsky sväz. A Československo podľa plánu vlády nemá stáť na poslednom mieste v týchto vojnových provokáciách a v tejto vojne.“ (V citovanej reči, 192.)

Súdruh Gottwald ovláda dokonale učenie Lenina a Stalina o strane a jej úlohách a v duchu bolo, prirodzene, odstránenie celého systému. To však mohol urobiť iba proletariát, sústredení okolo svojej avantgardy, Komunistickej strany, proletariát, ktorý za sebou strhne roľníkov aj pracujúcu inteligenciu.

Súdruh Gottwald ovláda dokonale učenie Lenina a Stalina o strane a jej úlohách a v duchu tohto učenia rozoberá situáciu aj úlohy KSČ.

Prvoradú úlohu strany vidí s. Gottwald vo vytvorení jednotného frontu pracujúcich proti vykorisťovateľom, pravda, jednotný front pod vedením revolučného proletariátu.

Preto predovšetkým zdôrazňuje jednotu robotníckej triedy a bojuje proti jej triešteniu podľa národností a proti rozbižiacim úsiliam pravicových socialistických vodcov. V skvelom Otvorenom liste ÚV KSČ sociálnodemokratickým a národnosocialistickým robotníkom (82—90) kladie týmto robotníkom otázky, na ktoré je možná jediná odpoveď: pravicoví socialistickí politici bojujú proti záujmom robotníckej triedy. Treba tu obdivovať vzorný metodický postup jednotlivých otázok a ich prísnu logiku, ktorá si jednoducho vynucuje jednoznačnú odpoveď.

V rezolúciách III., IV. a V. pléna ÚV KSČ (Šturmujeme proti hladu a proti kapitalistickému rozvratu, 106—130, Proti imperialistickej vojne — za proletárske východisko z krízy, 207—239, Cesta k sjednoteniu robotníckej triedy na odboj a výboj, 298—330) sa s. Gottwald ukazuje v plnom svetle ako vynikajúci žiak s. Stalina. Po presnom rozbere situácie nasledujú vždy presné smernice pre prácu strany; smernice nielen presné, ale aj podrobné a konkrétne. S. Gottwald tu učí, ako nielen sjednotiť robotnícku triedu, ale aj ako strhnúť za sebou masu, ako získať všetky rezervy. Zdôrazňuje dôležitosť malých roľníkov, ale nezabúda ani na drobných živnostníkov a nižších štátnych zamestnancov. Vyzdvihuje aj význam národnoslobodzovacieho boja — pravda, nie v duchu buržoázneho nacionalizmu, ale socialistického vlastenectva a proletárskeho internacionalizmu.

Pritom všetkom však s. Gottwald nikdy nerazí demagogické heslá, nikdy nesľubuje nič, čo socializmus v budúcnosti nechce splniť. Práve dnešné časy ukazujú, aké reálne sľuby dávala Komunistickej strane do budúcnosti — slovo za slovom sa splňa všetko, čo s. Gottwald sľuboval, ba niekedy sa splňa aj viac.

Všetky tieto úvahy s. Gottwalda dokazujú majstrovskú schopnosť dialekticky myslieť. Sústredenie sa na drobné, každodenné úlohy nebráni v boji za celkový konečný cieľ — za svrhnutie kapitalistického poriadku. Boj za národné oslobodenie, boj za roľníkov, malých živnostníkov a úradníkov nie je v nesúhlase s bojom za záujmy robotníckej triedy.

Veľký dôraz ďalej kladie s. Gottwald na správne spájanie hospodárskeho a politického boja. „Zabúdať na to — hovorí — znamenalo by sísť s boľševickej cesty a klesnúť k trade-

unionizmu a syndikalizmu.“ (Cesta k sjednoteniu robotníckej triedy na odboj a výboj, 321.) Hospodársky boj musí prejsť na politický boj. A nestačí politický boj v parlamente, v novinách; boj treba stále stupňovať až do otvoreného odboja, až do socialistickej revolúcie. Preto s. Gottwald zdôrazňuje význam štrajkov, demonštrácií. Dobře vedený štrajk je mohutnou politickou a bojovou školou, ktorá nielen sjednocuje robotníkov, ale aj získava masu.

Súdruh Gottwald konštatuje, že Strana v tejto veci mala značné úspechy a že sa mnoho naučila. Ako ozajstný boľševik vie byť aj kritický. Vidí nielen úspechy, vidí aj chyby. Vytýka Strane ešte vždy malú bojovnosť, nedostatočný styk s masami, ktoré nevedela vyburcovať pri teroristických zásahoch buržoázie proti štrajkujúcim robotníkom. Tam, kde sa jej to podarilo, napr. v severočeskom baníckom štrajku, ktorý s. Gottwald pokladá za veľmi významný, „všade tam si nepriateľ napokon vylámal na tomto somknutom fronte zuby“ (tamže 324).

*

Keď dnes po dvadsiatich rokoch znova čítame prejavy a články s. Gottwalda, nie sú nám len kusom slávnej histórie Komunistickej strany.

Dnes už proletariát drží u nás pevne vládu vo svojich rukách, vybojoval si už to, za čo prelievala pred dvadsiatimi rokmi krv robotnícka trieda, za čo trpeli najlepší synovia našich národov. Predsa sú však prejavy a články s. Gottwalda aj dnes práve také aktuálne ako vtedy, keď u nás ešte vládla buržoázia.

Pre nás sú predovšetkým učebnicou vedeckého svetonáhľadu. Každý jednotlivý článok, každú jednotlivú reč bolo by možné rozoberať so stanoviska marxizmu-leninizmu a ukazovať, ako jedine dialektický materializmus vie dokonale spájať teóriu s praxou, ako jedine dialektický materializmus vie svet nielen správne pochopiť, ale ho aj premieňať.

Až dnes po dvadsiatich rokoch si plne uvedomujeme, aké presné boly rozboru s. Gottwalda, či už išlo o situáciu u nás či o medzinárodnú situáciu. A až dnes si môžeme uvedomiť, ako presne a doslova sa splnily všetky jeho predpovede. Keby nebolo iných dôkazov správnosti a pravdivosti tiež dialektického materializmu, už toto by muselo stačiť, aby nás presvedčilo, že jedine marxizmus-leninizmus správne odzrkadľuje zákonitosti ľudskej spoločnosti.

Spisy s. Gottwalda sú však aj pre nás učebnicou politiky. Ani dnes sme ešte nedobojovali všetky boje. V svete kapitalizmu a imperializmu zúri kríza, vyrastá nezamestnanosť, vznikajú vnútorné protirečenia; dnes zasa znova — pravda, za iných podmienok — pokúšajú sa imperialisti a ich prisluhovači (v to počítajú pravicových socialistov) „riešiť“ svoje ťažkosti vojnou, a to zasa vojnou proti Sovietskemu sväzu. Dnes, pravda, naša republika už stojí po boku SSSR a preto stojí pevnejšie a istejšie, dnes je už naozaj ostrovom mieru a pokoja. Jednako však len treba ďalej viesť boj. Treba potláčať všetky zvyšky buržoázneho myslenia, zvyšky tmárstva, zvyšky buržoázneho nacionalizmu a kozmopolitizmu, treba dobojovať triedny boj na dedine. A napokon treba bojovať za mier. A pre všetko toto nachádzame bohaté poučenie v diele s. Gottwalda. Z jeho článkov a prejavov sa môžeme učiť, ako treba získavať, poučovať, presvedčať, ako treba dialekticky spájať boj za drobné denné potreby s bojom za veľký cieľ — za socializmus na celom svete.

A napokon toto všetko vzbudzuje v nás dôveru — ba viac ako dôveru, plnú istotu, že pod vedením s. Gottwalda a vo vernom spojení so Sovietskym sväzom vybojujeme víťazne svoj boj, istotu, že mier si môžeme zachovať, že vec socializmu zvíťazí nielen u nás, ale aj na celom svete.

St. Felber.